

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन

**श्री महाराणी ताराबाई
शासकीय अध्यापक महाविद्यालय,
कोल्हापूर.**

शैक्षणिक वर्ष : २०२१-२२

स्थापना : १९३४

*** ध्येय ***

यावज्जीवमधीतेऽध्यापकः

आजीवन अध्यापन-व्रत

* महाविद्यालयाची उद्दिष्टे *

१. समाजाकरिता उत्कृष्ट व सक्षम शिक्षक निर्माण करणे.
२. सामाजिक व राष्ट्रीय बांधिलकी असणारे प्रामाणिक व समर्पित शिक्षक निर्माण करणे.
३. भारतीय संस्कृतीचे जतन करणारी व लोकशाही मूल्य प्रतिबिंबित करण्याची बांधिलकी असणारे शिक्षक निर्माण करणे.
४. विद्यार्थी शिक्षकात अध्यापनाची मुलभूत कौशल्ये विकसित करणे.
५. वैज्ञानिक दृष्टीकोन असणारे शिक्षक निर्माण करणे.

* शैक्षणिक वर्ष : २०२१-२०२२ *

प्रथम सत्र	-	१८ ऑक्टोबर २०२१	ते	०७ फेब्रुवारी २०२२
दिवाळी सुट्टी	-	०१ नोव्हेंबर २०२१	ते	०७ नोव्हेंबर २०२१
द्वितीय सत्र	-	११ मार्च २०२२	ते	३० जून २०२२
उन्हाळी सुट्टी	-	--		

* बी.एड. तुकडी २०१९-२१ निकाल *

क्षमता	प्रवेशित विद्यार्थी	परीक्षेला बसलेले विद्यार्थी	प्राविण्य	प्रथम श्रेणी	द्वितीय श्रेणी	उत्तीर्ण टक्केवारी
५०	२३	२३	२३	२३	--	१००%

S.M.T. Government College of Education, Kolhapur.

Composition of Internal Complaints Committee(ICC) (Nominated by the Executive Authority) **Maharashtra State Commission for women**

ॐ Presiding Officer ॐ

Prin.C.Y.Kamble
S.M.T.Govt. College of Education, Kolhapur.

ॐ Faculty Members ॐ

Dr. L. S. Patil
Dr. M. N. Khatal
Dr. A. B. Sali
Prof. G. M. Mane
Dr. S. P. Chavan

ॐ Non-teaching Staff ॐ

Shri. S. P. Savant
Shri. S. S. Lad
Smt. D.B.Kumbhar

ॐ Students Representative ॐ

Shri.Harshwardhan Patil
Smt.Sayali Deodhar

ॐ External Member ॐ

Smt.Tanuja Shipurkar
(Social Activist - Mahila Dakshta Samiti)

* कर्मचारी वृंद *

* प्रभारी प्राचार्य.....

श्री.चरणदास युवराज कांबळे

एम.ए.(भूगोल), एम.एड., एम.फिल.(शिक्षणशास्त्र),
सेट(शिक्षणशास्त्र)

* प्राध्यापक....

डॉ.लता शिवाजी पाटील - सहयोगी प्राध्यापक

एम.ए.(इतिहास), एम.एड., एम.फिल.(शिक्षणशास्त्र),
सेट(शिक्षणशास्त्र), पीएच्.डी.(शिक्षणशास्त्र)

डॉ.मोहन नामदेव खताळ - सहयोगी प्राध्यापक

एम.ए.(भूगोल), एम.ए.(इतिहास), एम.एड., एम.फिल.
(शिक्षणशास्त्र), पीएच्.डी. (शिक्षणशास्त्र)

डॉ.अजय भगवान साळी - सहयोगी प्राध्यापक

एम.एस्सी.(रसायनशास्त्र), एम.एड., एम.फिल.(शिक्षणशास्त्र),
सेट(शिक्षणशास्त्र), पीएच्.डी.(शिक्षणशास्त्र)

श्री.गौतम मधुकर माने - सहायक प्राध्यापक

एम.ए.(इंग्रजी), एम.एड., एम.फिल. (शिक्षणशास्त्र),
सेट(शिक्षणशास्त्र)

डॉ.सर्जेराव पांडुरंग चव्हाण - सहायक प्राध्यापक

एम.एस्सी., एम.ए., एम.कॉम., एम.एड., एम.फिल.,
पीएच्.डी.(शिक्षणशास्त्र), डी.एस.एम.

* शिक्षकेत्तर कर्मचारी

श्रीमती सिमा राजेश पवार, बी.कॉम.
अधिक्षक

श्री.शिवाजी पांडूरंग सावंत, बी.कॉम.
वरिष्ठ लिपीक

श्री.सुशांत साताप्पा लाड, बी.ए.(अर्थशास्त्र)
कनिष्ठ लिपीक

श्री.प्रविण आण्णासाहेब माने, बी.टेक.
प्रयोगशाळा सहायक

* चतुर्थ श्रेणी कर्मचारी...

श्री.योगेश बाळासाहेब दाते
शिपाई

कु.धनश्री भाऊसो कुंभार
शिपाई

सौ.टिना सागर वाल्मिकी
शिपाई

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

(शिक्षणशास्त्र विद्याशाखा)

* एम.ए. शिक्षणशास्त्र अभ्यासक्रम *

मानव संसाधन विकास मंत्रालय भारत सरकार व महाराष्ट्र शासन संचलित

* सी.टी.ई. वर्ष - २००५ पासून *

* नाविन्यपूर्ण उपक्रम *

अग्रणी महाविद्यालय योजना
मूल्य परिपाठ योजना
समाजाभिमुख उपक्रम
वृक्षारोपण व संवर्धन
तारा - द्विवार्षिकांक
एक भारत - श्रेष्ठ भारत अभियान
स्वच्छ भारत - सुंदर भारत
निरंतर वाचन योजना

* महाविद्यालयाची वैशिष्ट्ये *

- महाविद्यालयाची ऐतिहासिक वास्तू
- नामवंत, अनुभवी व उच्चशिक्षित प्राध्यापक वृंद
- संगणकीकृत कार्यालय व तज्ञ कार्यालयीन स्टाफ
- सुसज्ज ग्रंथालय
- दृकश्राव्य विभाग
- विज्ञान प्रयोगशाळा
- आधुनिक संगणक कक्ष
- मानसशास्त्र प्रयोगशाळा
- कार्यानुभव व समाजसेवा अंतर्गत उपक्रम
- प्रशिक्षणार्थीना वैयक्तिक मार्गदर्शन व समुपदेशन.

* Bachelor of Education (B.Ed.) Curriculum *

First Year

Semester –I

Course	B.Ed. Courses	Hours		Credit	Exam Hours	Marks		
						Internal (sessional)	External (Theory)	Total
	Perspectives In Education - Theory	Inst.Hrs	Learning Hrs					
1	Childhood & Growing up	60	00	04	3	30	70	100
2	Contemporary India & Education	60	00	04	3	30	70	100
	Curriculum & Pedagogical Studies							
3	Understanding Discipline & Subjects	30	00	02	02	15	35	50
4	Democracy, Election and Good Governance (Grade subject)	30	00	02	02	15	35	50
	Enhancement in Professional Capacities(EPC)							
EPC -1	Reading & Reflecting on Texts	15	30	02	00	50	00	50
	Practicum							
A-1	Diagnostic and Enriching the Teaching Skills	60	00	02	--	50	00	50
A-2	Lesson Planning Workshop & Demonstration lesson	36	09	01	--	25	0	25
A-3	Simulated Teaching Workshop	30	12	01	--	25	0	25
A-4	Teaching Aids Workshop	24	12	01	--	25	0	25
A-5	School Engagement and visit to innovative centres of pedagogy and leaning	108	00	04	--	100	0	100
A-6	Internal Examination (Semester Ist Assignment Internal Viva + Semester Ist External Examination)							
A-6.1	Semester Ist Internal Assignment	12	10	02	--	10	0	10
A-6.2	Semester Ist Internal Viva	12	20		--	30	0	30
A-6.3	Semester Ist End Internal Examination	24	30		--	10	0	10
A-7	Language across school curriculum	15	15	01	--	25	0	25
Total		486	+138	24	08	425	175	600

First Year
Semester –II

Course	B.Ed. Courses	Hours		Credit	Exam Hours	Marks		
						Internal (sessional)	External (Theory)	Total
	Perspective In Education - Theory	Inst.Hrs	Learning Hrs					
4	Learning and Teaching	60	00	04	3	30	70	100
5a	Knowledge and Curriculum Part-I	30	00	02	02	15	35	50
	Curriculum & Pedagogical Studies							
6a –I	Pedagogy of School Subject One Part- I	30	00	02	02	15	35	50
6a –II	Pedagogy of School Subject Two Part- I	30	00	02	02	15	35	50
7	Assessment for Learning	60	00	04	3	30	70	100
	Enhancement in Professional Capacities(EPC)							
EPC -2	Drama & Art in Education	15	30	02	--	50	00	50
	Practicum							
B-1	Workshop on Models of Teaching	24	24	01	--	25	00	25
B-2	Field Engagement	36	15	01	--	25	00	25
B-3	Internship	108	00	04	--	100	00	100
B-4	Diagnostic test on Content knowledge & Remedial Programme	36	30	--	--	--	--	--
B-5	Internal Examination (Semester IInd Assignment Internal Viva + Semester IInd External Examination)							
B-5.1	Semester IInd Internal Assignment	12	10	02	--	10	00	10
B-5.2	Semester IInd Internal Viva	12	20		--	30	00	30
B-5.3	Semester IInd End Internal Examination	24	30		--	10	00	10
Total		477	+159	24	12	355	245	600

Second Year

Semester –III								
Course	B.Ed. Courses	Hours		Credit	Exam Hours	Marks		
						Internal (sessional)	External (Theory)	Total
	Curriculum & Pedagogical Studies	Inst. Hrs	Learning Hrs					
6b -I	Pedagogy of School Subject One Part –II	30	00	02	02	15	35	50
6b -II	Pedagogy of School Subject Two Part –II	30	00	02	02	15	35	50
	Practicum							
C-1	School Internship	396	00	13	--	325	00	325
C-2	Health & Physical Education Workshop	24	00	01	--	25	00	25
C-3	Psychological Testing Workshop	24	00	01	--	25	00	25
C-4	Action Research Workshop	24	36	02	--	50	00	50
C-5	Workshop on constructivist Approach to Teaching	36	00	01	--	25	00	25
C-6	Internal Examination (Semester IIIrd Assignment Internal Viva + Semester IIIrd External Examination)							
C-6.1	Semester IIIrd Internal Assignment	06	10	02	--	10	00	10
C-6.2	Semester IIIrd Internal Viva	12	20		--	30	00	30
C-6.3	Semester IIIrd End Internal Examination	12	30		--	10	00	10
Total		594	+96	24	04	530	70	600

Second Year

Semester –IV								
Course	B.Ed. Courses	Hours		Credit	Exam Hours	Marks		
						Internal (sessional)	External (Theory)	Total
	Perspectives In Education - Theory	Inst. Hrs	Learning Hrs					
8	Gender, School & Society	30	00	02	02	15	35	50
5b	Knowledge & Curriculum Part II	30	00	02	02	15	35	50
9	Creating an inclusive School	30	00	02	02	15	35	50
	Curriculum & Pedagogical Studies							
10	Optional Course (Any One) *	30	00	02	02	15	35	50
	Enhancement in Professional Capacities(EPC)							
EPC 3	Critical Understanding of ICT	15	30	02	02	50	00	50
EPC 4	Understanding the Self	15	30	02	02	50	00	50
	Practicum							
D-1	Educational Tour	36	48	02	--	50	00	50
D-2	Project related to community Experience	36	84	04	--	100	00	100
D-3	School Engagement and visit to innovative centres of Pedagogy and Learning	36	00	01	--	25	00	25
D-4	Annual Lesson Examination	36	30	02	--	50	00	50
D-5	General Orientation of Student Teacher	24	0	01	--	25	00	25
D-6	Internal Examination (Semester IVth Assignment Internal Viva + Semester IVth External Examination)							
D-6.1	Semester IVth Internal Assignment	06	10	02	--	10	00	10
D-6.2	Semester IVth Internal Viva	12	20		--	30	00	30
D-6.3	Semester IVth End Internal Examination	18	30		--	10	00	10
Total		354	+282	24	12	460	140	600

+ Additional hours for Self learning.

*** शैक्षणिक वार्षिक नियोजन २०२०-२१ ***

बी.एड. प्रथम वर्ष

प्रथम सत्र दिनांक १८ ऑक्टोबर २०२१ ते दिनांक ७ फेब्रुवारी २०२२

उपक्रम	सहभाग
सत्रारंभ	प्राचार्य व सर्व प्राध्यापक
प्रवेश प्रक्रिया	प्राचार्य, डॉ.साळी व सर्व प्राध्यापक
शिक्षक दिन	प्राचार्य व सर्व प्राध्यापक
पाठ्यक्रम परिचय व अध्यापन	प्राचार्य व सर्व प्राध्यापक
पाठ्यक्रम परिचय व अध्यापन वाचन व विमर्शी चिंतन EPC-1	प्राचार्य, प्रा.माने व सर्व प्राध्यापक
शाळा व नाविन्यपूर्ण अध्ययन अध्यापन केंद्रभेट-A5 पहिला टप्पा	डॉ.चव्हाण व सर्व प्राध्यापक
अध्यापन कौशल्य निदान व समृद्धी-A1	डॉ.श्रीम.पाटील व सर्व प्राध्यापक
गांधी जयंती	स्वातंत्र्य कुल
कोर्स-१ प्रपाठ लेखन पहिले	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
कोर्स-२ प्रपाठ लेखन दुसरे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
शैक्षणिक साहित्य निर्मिती कार्यशाळा-A4	प्रा.माने व सर्व प्राध्यापक
वाचन प्रेरणा दिन	विद्यार्थी परिषद
अभिरूप अध्यापन पाठ कार्यशाळा-A3	प्रा.माने व सर्व प्राध्यापक
कोर्स-३ प्रपाठ लेखन तिसरे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक

उपक्रम	सहभाग
शाळा व नाविन्यपूर्ण अध्ययन अध्यापन केंद्रभेट-A5 दुसरा टप्पा	डॉ.साळी व सर्व प्राध्यापक
पाठनियोजन कृतीसत्र व दिग्दर्शन पाठ-A2	डॉ.साळी व सर्व प्राध्यापक
शाळा व नाविन्यपूर्ण अध्ययन अध्यापन केंद्रभेट-A5 तिसरा टप्पा व शालेय अभ्यासक्रमातील भाषा आविष्करण A7	डॉ.साळी व सर्व प्राध्यापक
कोर्स - १ प्रपाठ लेखन चौथे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
कोर्स २ - प्रपाठ - २ पाचवे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर महापरिनिर्वाण कार्यक्रम	स्वातंत्र्य कुल
अंतर्गत लेखी परीक्षा A6.3	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
मौखिक परीक्षा विद्यापीठ A6.2	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
शिवाजी विद्यापीठ परीक्षा प्रथम सत्र	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
सुट्टी कालावधी	--
सावित्रीबाई फुले जयंती कार्यक्रम	प्राचार्य, सर्व प्राध्यापक व विद्यार्थी परिषद
स्वामी विवेकानंद जयंती कार्यक्रम	समता कुल
द्वितीय सत्रारंभ - पाठ्यक्रम परिचय अध्यापन	प्राचार्य व सर्व प्राध्यापक
शिक्षणातील नाट्य व कला उपागम ई.पी.सी.२	डॉ.चव्हाण व सर्व प्राध्यापक
कोर्स ४.१ - प्रपाठ लेखन पहिले पाठ्यक्रम अध्यापन	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक

उपक्रम	सहभाग
प्रतिमानाधारित अध्यापन	प्रा.माने व सर्व प्राध्यापक
विषयज्ञान निदान चाचणी आणि उपचारात्मक कार्यक्रम - B-4	डॉ. चव्हाण व सर्व प्राध्यापक
क्षेत्रीय अनुभव आंतरवासिता(टप्पा-१)	सर्व प्राध्यापक
राष्ट्रीय सण तयारी व अध्यापन	प्रा.माने व सर्व प्राध्यापक
गणराज्य दिन राष्ट्रीय सण कार्यक्रम	प्रा.माने व सर्व प्राध्यापक
छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती	समता कुल
कोर्स-५ अ - प्रपाठ लेखन दुसरे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
कोर्स-६ अ - प्रपाठ लेखन तिसरे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
कोर्स-६ ब - प्रपाठ लेखन चौथे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
कोर्स-७ - प्रपाठ लेखन पाचवे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
कोर्स-४.२ - प्रपाठ लेखन सहावे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
कोर्स-७.२ - प्रपाठ लेखन सातवे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
अंतर्गत परीक्षा पुर्वतयारी	प्राचार्य, सर्व प्राध्यापक व सर्व प्रशिक्षणार्थी
अंतर्गत परीक्षा बी-५.३	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
मौखिक परीक्षा बी-५.२	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
विद्यापीठ परीक्षा	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
महाराष्ट्र दिन ध्वजारोहण	प्राचार्य व सर्व प्राध्यापक
सत्र समाप्ती	

बी.एड. द्वितीय वर्ष

तृतीय सत्र दिनांक १८ ऑक्टोबर २०२१ ते दिनांक ७ फेब्रुवारी २०२२

उपक्रम	सहभाग
आंतरराष्ट्रीय योगदिन	छात्र परिषद
द्वितीय सत्रारंभ	प्राचार्य व सर्व प्राध्यापक
पाठ्यक्रम परिचय व अध्यापन	प्राचार्य व सर्व प्राध्यापक
राजर्षी शाहू जयंती कार्यक्रम	प्राचार्य व सर्व प्राध्यापक
ज्ञानरचनावादी अध्ययन व अध्यापन कार्यशाळा C-5	डॉ.पाटील/प्रा.माने व सर्व प्राध्यापक
वृक्षारोपण दिन	प्राचार्य व सर्व प्राध्यापक
कृती संशोधन कार्यशाळा C-4	डॉ.साळी व सर्व प्राध्यापक
आरोग्य व शारीरिक शिक्षण कार्यक्रम C-2	प्रा.माने व सर्व प्राध्यापक
मानसशास्त्र चाचणी कार्यशाळा C-3	डॉ.चव्हाण व सर्व प्राध्यापक
कोर्स - ६ बी-१ प्रपाठ लेखन पहिले	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
गुरुपौर्णिमा	प्राचार्य, सर्व प्राध्यापक व विद्यार्थी परिषद
आंतरवासिता सी-१, टप्पा-२ पुर्वतयारी	डॉ.खताळ व सर्व प्राध्यापक
कोर्स - ६ बी-२ प्रपाठ लेखन दुसरे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
आंतरवासिता सी-१, टप्पा-२	डॉ.खताळ व सर्व प्राध्यापक

उपक्रम	सहभाग
स्वातंत्र्यदिन	छात्र परिषद
समाजसेवा	डॉ. चव्हाण व सर्व प्राध्यापक
शिक्षक दिन	प्राचार्य व सर्व प्राध्यापक
उत्तर आंतरवासिता C-1	डॉ. खताळ व सर्व प्राध्यापक
गांधी जयंती	स्वातंत्र्य कुल
वाचन प्रेरणा दिन	विद्यार्थी परिषद
अंतर्गत परीक्षा सी-६.३	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
मौखिक परीक्षा सी-६.२	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
विद्यापीठ परीक्षा पूर्वतयारी	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महापरिनिर्वाण कार्यक्रम	स्वातंत्र्य कुल व द्वितीय वर्ष विद्यार्थी सहभाग
विद्यापीठ परीक्षा तृतीय सत्र	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
सुट्टी कालावधी	--

- * कोव्हिड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर जिल्हा प्रशासन तसेच महाराष्ट्र शासन यांच्या वेळोवेळीच्या आदेशानुसार व विद्यापीठाने दिलेल्या निर्देशानुसार अभ्यासक्रम व प्रात्यक्षिक अंमलबजावणी ही दर्शविलेल्या तारखा व आयोजित उपक्रम यात तफावत असण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

द्वितीय वर्ष चतुर्थ सत्र दिनांक ११ मार्च २०२२ ते दिनांक ३० जून २०२२

उपक्रम	सहभाग
चतुर्थ सत्रारंभ	प्राचार्य व सर्व प्राध्यापक
सावित्रीबाई फुले जयंती कार्यक्रम	प्राचार्य, सर्व प्राध्यापक व विद्यार्थी परिषद
पाठ्यक्रम परिचय अध्यापन	प्राचार्य व सर्व प्राध्यापक
स्वामी विवेकानंद जयंती कार्यक्रम	प्राचार्य, सर्व प्राध्यापक व द्वितीय वर्ष विद्यार्थी सहभाग
स्व ची ओळख EPC 4	डॉ.खताळ व सर्व प्राध्यापक
पाठ्यक्रम परिचय व अध्यापन EPC3 आय.सी.टी.चे चिकीत्सक आकलन	डॉ.साळी व सर्व प्राध्यापक
सामाजिक अनुभवाशी संबंधित प्रकल्प D-2	प्रा.डॉ.चव्हाण व सर्व प्राध्यापक
कोर्स ८-सी प्रपाठ लेखन पहिले	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
शाळा व नाविन्यपूर्ण अध्ययन अध्यापन केंद्रभेट (B-2)	डॉ.श्रीम.पाटील व सर्व प्राध्यापक
राष्ट्रीय सण तयारी व अध्यापन	प्रा.माने व सर्व प्राध्यापक
गणराज्य दिन राष्ट्रीय सण कार्यक्रम	सर्व सहभागी
कोर्स ५-बी प्रपाठ लेखन दुसरे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
आय.सी.टी. चे चिकीत्सक आकलन EPC 3	डॉ.साळी व सर्व प्राध्यापक
कोर्स ९ - प्रपाठ लेखन १ - तिसरे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक

उपक्रम	सहभाग
छात्रशिक्षकांचे सर्वसामान्य उद्बोधन D-5	प्रा.माने व सर्व प्राध्यापक
शैक्षणिक सहल D-1	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
विद्यापीठ वार्षिक पाठ परीक्षा D-4	डॉ.श्रीम.पाटील व सर्व प्राध्यापक
कोर्स - १० प्रपाठ लेखन चौथे	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
अंतर्गत परीक्षा पुर्वतयारी	प्राचार्य, सर्व प्राध्यापक व सर्व प्रशिक्षणार्थी
अंतर्गत परीक्षा डी-६.३	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
मौखिक परीक्षा डी-६.२	प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
विद्यापीठ परीक्षा	प्राचार्य व प्रा.कांबळे व सर्व प्राध्यापक
महाराष्ट्र दिन ध्वजारोहण	प्राचार्य व सर्व प्राध्यापक
सत्र समाप्ती	

- ❖ कोव्हिड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर अभ्यासक्रमातील काही सैद्धांतिक भाग व प्रात्यक्षिक भाग विद्यापीठाच्या अभ्यासक्रमातून वगळण्यात आलेला होता.
- ❖ कोव्हिड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर सराव पाठशाळांची उपलब्धता नसल्याने व प्रशिक्षणार्थी महाविद्यालयात प्रत्यक्ष उपस्थित नसलेने विविध उपक्रम व प्रात्यक्षिक ऑनलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील.

* महाविद्यालयीन शिस्त *

१. महाविद्यालयाची वेळ सोमवार ते शुक्रवार सकाळी ११.३० ते ५.३० राहिल. तसेच शनिवार सकाळी ७.३० ते १.३० राहिल. प्रशिक्षणार्थी महाविद्यालयात पूर्णवेळ उपस्थित राहणे बंधनकारक राहिल.
२. सर्व प्रशिक्षणार्थ्यांच्या सोमवार ते शनिवार सकाळी ११.२० पर्यंत हजेरी पत्रकावर सद्धा होतील त्यानंतर उशिरा येणाऱ्या प्रशिक्षणार्थ्यांच्या सद्धा होणार नाहीत. तो दिवस पूर्ण अनुपस्थिती लागेल.
३. प्रशिक्षणार्थींनी प्राचार्यांची पूर्व परवानगी घेतल्याशिवाय अनुपस्थित राहू नये.
४. प्रशिक्षणार्थ्यांची वर्षभर ८०% उपस्थिती नसल्यास परीक्षेचा फॉर्म भरला जाणार नाही. याबाबत नंतर कोणतीही तक्रार चालणार नाही.
५. प्रशिक्षणार्थींनी स्टाफरूममध्ये, कार्यालयात कामाशिवाय व परवानगीशिवाय प्रवेश करू नये.
६. महाविद्यालयाचा गणवेश : मुलांसाठी - पांढरी पॅन्ट व पांढरा शर्ट आणि मुलींसाठी - पांढऱ्या रंगाची साडी व गुलाबी रंगाचे ब्लाऊज राहिल.
७. सर्व प्रशिक्षणार्थींनी शनिवारी व विशेष कार्यक्रमाच्या दिवशी गणवेशात उपस्थित राहावे.
८. प्रशिक्षणार्थींनी महाविद्यालयीन प्रात्यक्षिकात पूर्णवेळ उपस्थित राहून प्राध्यापकांनी दिलेल्या सूचनेप्रमाणे ते पूर्ण करावेत व दिलेल्या तारखेच्या आंत प्रात्यक्षिकाचे सादरीकरण करावे. अन्यथा होणाऱ्या नुकसानास ते स्वतः जबाबदार राहतील.
९. प्रशिक्षणार्थींना वर्गात मोबाईल वापरावर पूर्णपणे बंदी आहे.
१०. प्रशिक्षणार्थींचे आपल्या सहकार्यांशी, शिक्षकांशी व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांशी वर्तन सौजन्यपूर्ण असावे.
११. सर्व प्रशिक्षणार्थ्यांनी नोटीस बोर्डवर लावलेल्या माहिती व सूचनांचे अवलोकन व पालन करावे.
१२. प्रशिक्षणार्थींनी कोरोना-१९ महामारीच्या पार्श्वभूमीवर सर्व सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे. यात सोशल डिस्टन्सींग, मास्कचा वापर, सॅनिटायझरचा वापर तसेच कोव्हिडची लक्षणे निदर्शनास आल्यास महाविद्यालयास त्वरीत कळवावे.
१३. ग्रंथालयातील पुस्तके सात दिवसांपेक्षा अधिक काळ स्वतःच्या नावे ठेवता येणार नाही. अन्यथा दंडात्मक कारवाई केली जाईल.

*** महाविद्यालयीन प्रार्थना ***

मंदिर ये हमारा

सबके लिए खुला है मंदिर ये हमारा ।

मंदिर ये हमारा ॥

मतभेद को भुला है मंदिर ये हमारा ।

मंदिर ये हमारा ॥ धृ ॥

आओ कोई भी पंथी, आओ कोई भी धर्मी ।

देशी-विदेशियों का मंदिर ये हमारा ।

मंदिर ये हमारा ॥ १ ॥

मैदान पर बिछाया डाला है एक आसन ।

सब देवता समाता मंदिर ये हमारा ।

मंदिर ये हमारा ॥ २ ॥

मानव का धर्म क्या है मिलती है राह जिसमें ।

चाहता भला सभी का मंदिर ये हमारा ।

मंदिर ये हमारा ॥ ३ ॥

आओ सभी मिलेंगे समुदाय प्रार्थना में ।

तुकड्या कहें अमर है मंदिर ये हमारा ।

मंदिर ये हमारा ॥ ४ ॥

- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज ।

* समूहगीते *

सारे जहाँ से अच्छा...

सारे जहाँ से अच्छा, हिन्दोस्ताँ हमारा ।
हम बुलबुले है इसकी, यह गुलीस्ता हमारा ॥ धृ ॥
पर्वत हो सबसे ऊँचा, हमसाया आसमाँ का ।
वो संतरी हमारा, वो पासवां हमारा ॥ १ ॥
गोदी में खेलती हैं, जिसकी हजारों नदीयाँ ।
गुलशन है जिसके दम से, रश्के जीना हमारा ॥ २ ॥
मजहब नहीं सिखाता, आपस में बैर रखना ।
हिन्दी है हम, वतन है, हिन्दोस्ताँ हमारा ॥ ३ ॥

हे प्रार्थना गुरुदेव से...

हे प्रार्थना गुरुदेव से, यह स्वर्गसम संसार हो ।
अति उच्चतम जीवन बने परमार्थमय व्यवहार हो ॥
ना हम रहे अपने लिये, हमको सभी से गर्ज है ।
गुरुदेव यह आशीष दे, जो सोचने का फर्ज है ॥
हम हो पुजारी तत्त्व के, गुरुदेव के आदेश के ।
सच प्रेम के नितनेम के, सद्धर्म के सत्कर्म के ॥
हो चिड झुठी राह की, अन्याय की अभिमान की ।
सेवा करन को दस की, पर्वा नहीं हो जान की ॥
छोटे न हो हम बुद्धी से, हो विश्वमय से ईशमय ।
हो राममय और कृष्णमय, जगदेवमय जगदीशमय ॥
अति शुद्ध हो आचार से, तनमन हमारा सर्वदा ।
अध्यात्मकी शक्ती हमें, पलभी नहीं कर दे जुदा ॥
तुझ में नहीं है पंथ भी, ना जाती भी ना भेद भी ।
तू है निरामय एकरस है, व्याप्त भी अरू शेष भी ॥
हम भिन्न हो इस देह से, पर तत्त्व से सब एक हो ।
हो ज्ञान सबमें एकही, जिससे मनुज निःशक हो ॥
तुकड्या कहे ऐसा, अमरपद प्राप्त हो संसार में ।
छोडे नहीं दरबार पर हो मस्त गुरू-चरणार में ॥

सर्वात्मका शिवसुंदरा....

सर्वात्मका शिवसुंदरा स्विकारा या अभिवादना,
तिमीरातूनी तेजाकडे प्रभू आमूच्या ने जीवना ॥ धृ ॥

सुमनात तू गगनात तू
ताच्यामध्ये फुलतोस तू
सर्वात त्या वसतोस तू
चोही कडे रूपे तुझी
जाणीव ही माझ्या मना ॥
तिमीरातूनी तेजाकडे... ॥ १ ॥

श्रमतोस तू शेतामध्ये
तू राबसी श्रमिकांसवे
जे रंजले वा गांजले
पुसतोस त्यांची आसवे
स्वार्थाविना सेवा जिथे
तेथे तुझे पद पावना
तिमीरातूनी तेजाकडे... ॥ २ ॥

न्यांयार्थ जे लढती रणी
तलवार तू त्यांच्या करी
ध्येयार्थ जे तमी चालती
तू दीप त्यांच्या अंतरी
ज्ञानार्थ जे तपती मुनी
होतोस त्यांची साधना
तिमीरातूनी तेजाकडे... ॥ ३ ॥

करूणा करा करूणा तुझी
असता मला भय कोठले
मार्गावरी पुढती सदा
पाहीन मी तव पावले
सृजनत्त्व ह्या हृदयामध्ये
नित जागवी भीतीविना
तिमीरातूनी तेजाकडे... ॥ ४ ॥

बलसागर भारत होवो...

बलसागर भारत होवो । विश्वात शोभूनी राहो ॥ धृ ॥
हे कंकण करि बांधियले । जनसेवे जीवन दिघले
राष्ट्रार्थ प्राण हे उरले । मी सिद्ध मरायाला हो
बलसागर भारत होवो... ॥ १ ॥

वैभवी देश चढविन । सर्वस्व त्यास अर्पीन
हा तिमीर घोर संहारिन । या बंधू सहाय्याला हो
बलसागर भारत होवो... ॥ २ ॥

हातात हात घालून । हृदयास हृदय जोडून
ऐक्याचा मंत्र जपून । या कार्य करायाला हो
बलसागर भारत होवो... ॥ ३ ॥

करि दिव्य पताका घेऊ । प्रिय भारत गीते गाऊ
विश्वात पराक्रम दावू । ही माय निजपदा लाहो
बलसागर भारत होवो... ॥ ४ ॥

या उठा करू हो शर्थ । जीवनात दावू पुरुषार्थ
हे जीवन ना तरी व्यर्थ । भाग्य सूर्य तळपत राहो
बलसागर भारत होवो... ॥ ५ ॥

हि माय धन्य होईल । वैभवे दिव्य शोभेल
जगतास शांति देईल । तो सोन्याचा दिन येवो
बलसागर भारत होवो... ॥ ६ ॥

हे राष्ट्र देवतांचे....

हे राष्ट्र देवतांचे हे राष्ट्र प्रेषितांचे
आ चंद्र सूर्य नांदो, स्वातंत्र्य भारताचे ॥ धृ ॥
कर्तव्यदक्ष भूमी सितारघुत्तमाची
रामायणे घडावी, येथे पराक्रमाची
शिर उंच उंच व्हावे, हिमवंत पर्वतांचे
आ चंद्र सूर्य..... ॥ १ ॥
येथे नसो निराशा थोड्या पराभवाने
पार्थास बोध केला येथेच माधवाने
हा देश स्तन्य त्याला गीताख्य अमृताचे
आ चंद्र सूर्य..... ॥ २ ॥
येथे परंपराचा सन्मान नित्य आहे
जन शासना तळीचा, पायाच सत्य आहे
येथे सदा निनादो जयगीत जागृताचे
आ चंद्र सूर्य..... ॥ ३ ॥

हर देश में तु

हर देश में तु हर भेष में तु, तेरे नाम अनेक तु एकही है ।
तेरी रंगभूमी यह विश्वभरा सब खेल में तुही तु है ॥ १ ॥
सागर से उठा बादल बनके, बादल से फटा जल हो करके ।
फिर नहर बना नदीयाँ गहरी, तेरी भिन्न प्रकार तु एकही है ॥ २ ॥
चिंटी से अणू परमाणू बना, सब जीव जगत का रूपलीया ।
कहि पर्वत वृक्ष विशाल बना, सौंदर्य तेरा तु एक ही है ॥ ३ ॥
यह दिव्य दिखाया है जिसने वह है गुरुदेव की पूर्ण दया ।
तुकड्या कहे कोइ न और दिखा, बस मैं और तु सब एक ही है ॥ ४ ॥

होंगे कामयाब

होंगे कामयाब, हम होंगे कामयाब
हम होंगे कामयाब, एक दिन
हो हो मनमें हैं विश्वास
पूरा हैं विश्वास, हम होंगे कामयाब, एक दिन ॥ धृ ॥

होगी शांती चारो ओर
होगी शांती चारो ओर
होगी शांती चारो ओर एक दिन
हो हो मनमें हैं विश्वास
पूरा हैं विश्वास, हम होंगे कामयाब, एक दिन ॥ १ ॥

नही डर किसीसे आज
नही डर किसीसे आज
नही डर किसीसे आज एक दिन
हो हो मनमें हैं विश्वास
पूरा हैं विश्वास, हम होंगे कामयाब, एक दिन ॥ २ ॥

हम चलेंगे साथ-साथ
डाल हाथों मे हाथ
हम चलेंगे साथ-साथ, एक दिन
हो हो मनमें हैं विश्वास
पूरा हैं विश्वास, हम होंगे कामयाब, एक दिन ॥ ३ ॥

